

הקל לסייע לך ולאכלהך

שנה לפטירתו נחן אלתרמן

סארקאסמאגוריד', בסייעך ובעשיך

מאת ב. י. מיכלי

כן, בעקבותיה הולכים ומתפקידים
התההחוויות והמעשים האחווים
בזהורו ההפוך?

לפנות בוקר נראת קיפודי —
עובד-עירייה ותיק — תוקף-חרוחוי
רת על סיפון האניה המוליכה לא-
ארץ שמנויים-וארבעה עולמים. ב'
הצחות נתקבל שדר, כי בדף הספר
כomics של העלייה מאירזות הרוחות
יש לתყון שתי טרומות אחרונות:
15 במקומות 51, אחריו התקין הגיע
kipodi למאח אף חסר אחד. מהי
כן ייחד את האחד החסר? והרי
גנמל כבר מתחופפים ודאי הדבר
למי. לבסוף העולה המאה לא-
מארזות הרוחות, וזה הכנינו גם
בדלוניות. מקהלה. תומורתה (שם,
עמ' 14). עתה מכרסמו החשש:
כל הטעם ייחך לא-קדוטה".
לפתע נתקלה עינו בויסוף בכר,
טבה-ספר מאנסי הצאות. לאחר שהיחה קצי'
פתחה המדרגונות. לאחר שהיחה קצי'
לה עמו הבריק במוחו הרעדין:
בכה, לאחר שישתייע באיפור קל,
ייתה הנולדה המאה לא-
מakan ואילך, משונגןגל הלה לבונטה,
מתהיליס המאורעות בדרך העקל-
הוں שברח להם המחבר.

הטעות לזרותיה משמשת אמרץ'
עי נוח ומקובל - בקומדייה של תע-
ליים. היא רצופה אכבות, פג-
עים, שמחות ואפעפות. מסיבוכיה
עד להתרותה מתളזה אליה הקומי.
טביה-ספר פרוק למתח ולטועקה - ש'
פפתחה המדרגונות. לאחר שהיחה קצי'
לה עמו הבריק במוחו הרעדין
עתה את התהעטה. הרושונה גראית
סביריה בסוגרתו. אך מעלה-התי-
קון כהוינו, שבעקבותיו צגה ה'
שנית, אין משבוגן בראו. קיפודי,
הפקיד המונשה, חש — לפי המהו
אר — בסיכון הכרוך בבחירה
לו ולפעל גם ייחו. והרי במקומות
פין טיפין. או-לט עוקזה שזרוקא
מתכו משטשל הסיבור העיליתי,
בבראו מן הדמיון הקארקטורי-אלאי.
ולאי זו בלבד, אלא שנתלו בו מש-
קלות כבדים, שהם מעלה מכוח
עומס. אין עי באוות או דרב-בריאת
כשלעוזמו. ואימתי מתרבה ספקו?
משעה שמתבררת מונתנו: לשמש
את המחבר בתבונתי הוקעתו, בלונ
שכורה פנימי מולייך אייל. אך
העוקץ ההוא לגיטימי בתהומו, ב'
הילום ייחסו אל המצו המקיין.
אלם הצעתו המאולצת, לצורך
הרפה-תקות שנוועדו להישען אליו,
מביאה ממילא להקהייתו. יתר על
(המשך בעמוד הבא)

אם, / במתו עמוק ארע ללבבם —
— — — — — — — — — —
תם משיחכם / ולא קרוינוח, /
ראש לפי כוחו ולתם, סבתאות,
שגולות / ומחריכם עוד? " וכ"ר
(ר) "כתבים גנווים". הזאת בית
ביאליק על-ידי דבריו, תש"א, עמ' 152.
אולם הרגע המשטמה זה, ש'
ביאליק הביע בחירותים בודדים,
שלא נשלמו ביטא אלתרמן בעילוי
לה מסעופת, ביל פוגג חמותו לא-
רך התפתחותה. ועוד: הרוי ביאר
ליק הם תוצאה של המרשומות
רביעית: "המסכה האחורה" היא
תולדתת של הסתכימות ממושכת.
הבדול דב ובך לא רק ביחס לי-
זרות קדומות של עצמו.

למרות הסתייגות-IMAL מתחילה זו
אן למשות פרקים אלה מיצירת
אלתרמן. אדרבה, יש לדאותם כי-
חק או-רגאני במקוללה. או-לט אין
לערב סוג בשינויו. סוג, "המסכה
האחרונה" שייכת אל "שרי-תעת
הארורה", אף שהיא נבדلت מалаה
וביתוך סמנונה. כן רואו לחזור
על העובה שזינה לעיל: בעייזר
במה מכיריע היסוד הנארטיבי, והיא
חרזה צורך קביעה: מבחינה זו,
כשמדובר באופני יקתו לא-קוטוא-
ליה, הוא גם נסיגונו זהה. כל
כךן מנד היקפו הרחב.

המעבר מצורה לזרה, שהפעים
נתולותה אליו אחת חדש, תרדם
בלי ספק לביון יצירתו בבללה.
השאלה היא: מה חלקו — ובמה?
— בעילויו של הסוג הנדווי. כמו-
האם ביחסותה הגונו כרך גם איזה
מושך ערכיו? ולפחות, האט הרחבות
היריעות, ואילו כשרו-ההסמה
איינו יוצא מן הכלוח אל הפועל,
אך משבתו המטמיה של אלתר-
מן, המצטיינת בסגולותיה האנאי-
לייטו, נראית הפעם קזוצ'ינכי-
פיים. הוואיל ואיזו-ההסמה
בית-שרירותית יותר מאשר ממי-
שימת-אפשרות.

רקעו של חסיד רקסו לקוח מן ה-
חומר הכרוניקלי: נס_ticksה ה-
עליה מארזות המזוקה; העלילה
מארזות הרווחה מגיעה אליו טרי-
פין טיפין. או-לט עוקזה שזרוקא
מתכו משטשל הסיבור העיליתי,
בבראו מן הדמיון הקארקטורי-אלאי.
ולאי זו בלבד, אלא שנתלו בו מש-
קלות כבדים, שהם מעלה מכוח
עומס. אין עי באוות או דרב-בריאת
כשלעוזמו. ואימתי מתרבה ספקו?
משעה שמתבררת מונתנו: לשמש
את המחבר בתבונתי הוקעתו, בלונ
שכורה פנימי מולייך אייל. אך
העוקץ ההוא לגיטימי בתהומו, ב'
הילום ייחסו אל המצו המקיין.
אלם הצעתו המאולצת, לצורך
הרפה-תקות שנוועדו להישען אליו,
מביאה ממילא להקהייתו. יתר על
(המשך בעמוד הבא)

א
ליצירת אלתרמן אופנית. בין
השאר, החרזה על דרך הווארא-
ציה. ברורה גם הכלילה: גוונג
והעתקת של מוסיבים ותמצאות
וسمים קדמים. גיוון והעתקת
אללה עדים הם להתקומות המשורי-
דר, להעשרות נסיבות, לפיתוח ראי-
יתו הפנימית. זאת ועוד: בצד
של חטיבת אחותיות, פציגות אצלו גם
חסיבות מעורבות. שטאגן כאילו
הוא נציגו מיצירותיו השונות והוחבבו
יחד. "שמחת עליים" דוגמים את
המקרת האחד, ואילו "חגיגת קין"
— את האخر. מן הפהומה האחורית,
עלים הדים ובבאותו לא רק מספ-
רי שיריו, החל ב-*"כוכבים בחו"ז"*
וכלה ב-*"עיר היינה"*. אף "הטר-
השביעי" נתן בה אותחות. צבה
תשובה, למשל, ב-*"חגיגת קין"*
עשוי בצלם של האלמנטים בחלק
משירי המזרע, חוק והשבות" (ר)
בתבוי באובעה כרכיבם. וכך, ג'/
טטור השביעי תש"ד-תש"כ'ב, ה'ז/
צאת הקיבוץ המאוחד ו-*"דבָר"*
תש"ב).

ספרו *"המסכה האחורה"* (ספר
ר'ית מעריב, תשכ"ט) הוא האחרון
שראה אוור בחיה המתשורר. אף בו
חוור מעשה המיזוגים וברוחה
אל-שהוא מתקיים בצדקה וברוחה
הגבירות מתואלו שב-*"חגיגת קין"*.
בפארמה זו יש לנופת גדרה, שבבה
נוצרו יסודות-שיא בשירהו: ליר-
ריקה צרופה, יכולת-הסמה, תרי-
מן מפתיע, חני-מושבה והגות מעז'
סיקת. לא כן *"המסכה האחורה"*.
מרכיביה אחרים. מבנה תליי מר-
עט ביוותר, ואילו כשרו-ההסמה
איינו יוצא מן הכלוח אל הפועל,
אך משבתו המטמיה של אלתר-
מן, המצטיינת בסגולותיה האנאי-
לייטו, נראית הפעם קזוצ'ינכי-
פיים. הוואיל ואיזו-ההסמה
בית-שרירותית יותר מאשר ממי-
שימת-אפשרות.

מן הצד התוכני, המסתמך בהתי-
יחסות-מיידין אל עניין דומא
מתקשרת *"המסכה האחורה"*. אל
"עיר היינה" ו-*"הטור השביעי"*. אל
מצד מהותה היצירית היא קרובת
יותר אל האחרון. המשותף שביהם:
סירוגי שיריה ופרורה במצע אחד
(ר) כרך ג' ה'ג'ל), לעומת מוזך
השונה שביניהם: ב-*"הטור השביעי"*
ע"י "הפרזה" היא פובלייטיסית;
ב-*"המסכה האחורה"* — סיפורית.
שני נספ' זה מתחלק לחיזותיו
הנפרdot, שככל אחת מהן מצומצמת
בבקודת הנושאות; ואילו זו מתי-
גדרת ברווח ריעעה (עמ' 15).
החווקת עבר והווה ועדיין של
התגועה הצוינית ומדינת ישראל.

ב

מתוך מסכת זו, על עשרים ו-
שש מאות פרקייה, עלים לעתים וג'-
ונציה של מאנטא-סמאגוריה. אף
על-פייניכן, מוצטבים בה שיעורי
ה-*"פאנטאסמא"*, ומה שחשוב יתר:
אין גרעינה חמוץ תואם לבאושו
ההוו. אסילו הפהון הסאטירי, ה-
משמעות הדזקה לעזרה תאמיתם
אינו מישיב אותו כראין. דומה,
יסוד הסארקזום השולט ב-*"המסכה
הاخורה"* הוא שגרם לאוותה חז-
חשות. ממש שאלתי המושג במקורו:
קייעת-בשר. מכאן שאלתי את ה-
צירוף החדש: סארקאסמאגוריה.

ואכן, ביצירה זו קורע המשורר
את בשר אחיו (ומילא, כטשור
המתענה עם נז'יבורי, את בשר
עצמיו). הן במדינה הונא בתפוצות,
לאחר שביעינו נראז חווונים ומעשי
הם בחסתאותם הגמור. מבוחנה
משמעות היא מזוכיה לבו קטעי
שיר שנמצאו בעובנו של ביאליק
(נרשמו בימי מסעו בארץ ה-
דית, תרפ"ז): "אהה, לו ייעתי
איך אשכם ויעצמו / ובמה אקנוי

ז'ורז' שמש :
— מגבעת הקוסט'
— מתרוכתו
בגליה גולדמן
חיפה

בסייף רבי

והנה, בשני המקורות גם יחד זו משענת ממשית לשברון הא' קאליפטי החזוי בספר. אשר ניליה — הן גם בשנות ותרן ל האזינוות והמודינה היא זרמת עיקרה מארצות המזוקה. אף מי עורא ונחמה לא נמצאו, ודיע, המונים ש"עלו בחומה מן גולח". עובדה זו לא הביאה את שננים ואת ממשיכיהם לידי מה' בה, שכלו כל הקיצין. בו לא נעה את פריחתו של בית שני. גם העלייה כך — "הפרשא" על חחת במא וכמותה. בהערכת הסא' רורה אין חשיבות לקביעת עמי'ה כלפי אחד מצדדיה. אולם גם גשitem עמלה קיזונית ביותר ח'

עד כמה עלולה הראייה המגניזית לקלקל את השורה (והשייה), אפשר לראות מן השיר על נון והבל. תחילתו (*ג'* בתים) גממוד, 32, המשכו (*ג'* בתים) מה שלאחרינו, וסתו (*ד'* בתים) גמם' 103/104. חכנו הוא מעין אריאפרואה לגירסת חז"ל, שעניינה בהתחיות קין על המקום שבו נגניו הנשמה יוצאת. יש בו מן הונן אלחרמוני, מקסם צלילי. מתוכו ללה במעורב נעימתי האלגנטית-סטורית. הבית השמנני עשויה היה שמש סיום טبعי לשיר: "ועונגה לא להם: עד עכשווין / לא היה נולם איש מת. / אינני יודע כי אמי, / מאין הנשמה יו-את". אולם בשני הבתים האח"ל יוצבותו מתקשר המיתוס הקדמון לאיל "הפרשה". יתר על כן, ב"ל... "הפרשה". וזה שואלו: "מיهو יהו-ישראל?", בدمודומו אומר קיפודי, כי משך למגעו עם בעל: "העם גאון. כבר אפללה במוחו. רק תאים תחדרים מווארים עדין. מה שאמרי' חחיה' אויל אינה אלא דלהת מקומית. תאים אחדים שהילכת מאירה אותם. כל השאר —

הנויות שדרירותית, כמו שחקני דראמה שדרירותיים. אין היא צימחת ממייה אולגאנית מן הרקע המזאכתי, ואין ב佗חה לחזק את יסודות האמנות של הסאטירה... היא קיימת מסייעת להשחות חודה המגנת.

מכאן אתה למד, שהמחבר לא שיג מבוקשו בהמסכה האחרונה. אולם ראיית הסרוגותיה איננה צדקה להביאנו לידי העلمת עלילותה. עשרים ושמונת פרקייה, פרוזה ושירה מתקשנות בהם אידידי, טbowים בחותמו הייחודי לנתן אלתרמן.

קודם כל זהוי יצרתו האחת, מצטיינת לא רק ביריעתה הנרגבת אלא גם בעיליתה הממענית, הספורנית. היא רצופה תחומים, אפתעות, אמצעאות. יש יתומות וטרורים בהתחווה. ל nephos העושות בה, החזרות ואופייניות במאובים שונים, אינן דרמטיות. הן מחוברות אל מציאותנו ומשקפות אחדות מגיזרו-וותה. במשמעותם והרהוריהם, בתגורי-ותהן ותכניותיהן. תומכות הן את צער הפאבולאיי ומשותת יתר בעיות לסיבובי. וכל אלה יחד סגייניט את המחבר במגמותו ומריכים אותו אל מחוץ חפזו.

אולם יתרונה של „סארקסמא-רייה“ זו הוא בחלוקת השירים. אלה מופיע אלתרמן במלוא איזינו סאטירי, כפי שראינוו בפרקיו הבודדים של „האנדרטאות“.

ובכךות של "הטוטו השבעתי".
הבדל הוא בכך: באלה מתחלק
יחד המטרה ליחידותיו הקטנות;
אלילו, ב"המפלצת האחרונה" מקור-
ללים שני חיזיונות, שבעיני ה'
ששורר מרכזים הם בהוויתנו.
שתו דרכיה, חיציו מושחים עד
הקר, הוודאים למעמקיה ומוחצים
בפצעיהם. מבחינה היקפה וחורי-
תמה ספק אם יש דומה לה
אسطירה העברית בת ימינו.

קנית. הוא מדבר איננו בקשר
למראות. מתוכם שלוחים אלינו:
הוא מציגו השינויים. הוא אינו זעוק:
קרר! הוא רק מעיר: "רק ה'
כמת השכוחה / אשר די לה ב'
בב'חרובים / עמדת מנגד לשול'
ן" (46/47). אז אכזבת קיפודי
בוגומי הסרק: "כайлוי התוכן נס
מלט מתחור כל הדברים הללו ב'
דוזה, כמו הגבב המתעופף ב'
זיה" (68). ואותה איזה-דריצה של
לקת-נוף — שדרה על עzie ו'
נקיהם ועליהם — הוכורה לנו
"כוכבים בחוץ" (67). לkipodi
רלה, שאפיילו "פסל זה שמחה"
זו ייחלץ ויברה וישאיר אותו
לבלימה" (68). או כאשר ה'
שורר מבקש לעורר את רושם
קייעתו של חווון גדול: "וממול,
פאת ים, דמדומים הଘילו /
אופק אדומים ייבב במומה"
הה" (86). אף לשימוש מטאפורי
זה יש איזכור ב"כוכבים בחוץ",
לא שכאן ממווגים האלגי וחסא'
וור. והרי אין כתמונות אלו ל'
מחשת הריק המאים, לדעת ה'
חבר, וכן להבעת יגונו האישית
ל halo שנתבדה.

סמנים אלה ודומיהם עשויים
חווכית, כי בכלל יוצרתו של
להרמן אין לראות את "המסכה
אחרונה" ביזאת-זופן. אף היא,
מרות רפינה היחסית ויאנותה ה'
ברורה, משתלבת כדין במסכת
ססטגונית.

ב. מיבורי

שותה לו הקרויקאטורה הקטלנית
וותר. ויתכן שהושג בה אחד
שיאה — אם לא השיא — של
ורקאסמאגריה אלתרמגנית זו.
לאט לאט חש קיפודי בשיבוש
דול, בריקות הגמורת, ב„התפור-
נות וניתוק של קשרי סמכות בין
גילים ובין המשמעות“ יכו (69).
מחולמת נדמה לו כי לא רק בקרבו
וחילתה נדמה לו כי לא רק בקרבו
לבד, אלא בכלל כלו — — —
ילד ומבשיל משחו העתיד לי-
פרק לבדייה שאין דוגמתה בשום
מה ולשון” (70). וחרוזי הסע-
רכה מחזקים חחושתו זאת בעי-
בב של שאלה וקביעה: „ואם
אקוד בمسئלה: / מה כוח רם
כל תחילות? / השיבי: כוח
AMILA / האידיר וגרא-עלילות.
/ שורנו מונה ימי דור, /
שפתחנו זו העבריה, / כי מים ו־
ים ליבורני־אור / מקומות תפוי

ת עם, כי תחיה... / ומה אם
נדר פתאום / כי זריחה קראנו
זקיעה?" (71). ומיד לאחר מכן,
החוין המבנית של ספרים,
פסקיהם מתעוזותם בעוית של
זוק (72). וההידידות נמשכת.
קס מעלה חכנית למסע-יפרסום
מן מפעל העצים. יוכן תקליט
ביברה. הדברים „ישמעו על רקע
ז. קטיעים מוקלטים מן המלחמה"
(73). מלkosי נרתע תחילת מ-
זיוון-פיגולים זה, אלא שמייס-
צחותו. מאוחר יותר הפתיע ב'
זגונתו החדשה: מישראל יועברו
זים אל החפות. בבית, שייהי
זון בדור הרמוני, יותכו „מיזוג
ללים-ישראל" ומסביבו יוכלו
יצור חמינימ אסופות-רעמים
וראליות" (84). ב', שמורה טב-
ית זו אפשר יהיה להחיות את
ההתישבות החלוצית. את הד-
אורעות, הכרזות העצמאות, המל-
גות, העלייה התהונגת וכו', אף
עלות העלה חזונית את מר-
ת הארץ בעtid. „ישראל —
רומית זו — — מהפטש בכל
ארצות" (85/86). להתחמותו
ניתן ביתוי ציוiri בשירו הפורסם
ל בונטה המבושם: „בשםך
אסקאראד לבושא / התקווה —
גנות-אלפיים... כולה מצובעת /
 dred נראית בהחלט כחולת אנושה"
(14).

האמנים נכוו ?) / אומץ וחימה
לולה / פותחים דלת הפקחן " (17). עם זאת יתכן, שבון הופי
האנטיטriskין לשם היושם אפערע, בספר כלו. בתוכן אולי
צנען וס-המניע לכתיבת "המסכת
אחרונה".

לעצמה אין פג. השאלה היא: אם הושג בה התוועם הרצוי בין חומר המציאות, שטמנו נלושה, סארקאס מסגוריה" הנידונה, זו עיצובו האמנות? נקודה הרואה לתשומת-לב: ספטירה בכללה צומחת מן ההוו. מוגרתו משמשת טווה לחיה. מילא מצומצמת פגיהם אלה המתנוועים בחיקפת. אולם לתרמן פרץ ממנה והלהה. בעוד עבר נראה לו כמו שאנרג, ר' ר' היה ההווה כמקור הסתאותו. ר' מושך סיואב זה, ובמופע ג', גם על העתיד. אמנם, אין אסור מלכתחילה החרגה-הפלגה א. אולם החרתה העקרונית אינה טרתות אותנו מלברר — לאחר נתגשמה במעשה-אמנות — את הדעת הישגה. אפשר לקיים בירדר זה בדרך ההשואת. את ה' ר' הווד המשמי לסיטי "1984" לא אל אורול מהרהוריו לבו. הוא יצא לא במשמעות שביבץ' י' שלטונם בברית המועצות ו' י' ימניה. אף הטילו מורהן על ארץ-בעותים ביותר אוחזים בתהלי'ה ו מגמותיה של אותה מציאות. שלושים שנה לפניו כתב י' בגין גומיatin רומאן אוטופידאטורי, "אנחנו"). גם הוא לא ינק מי' מ'ין חולני, אלא מכפיח תקו' כתיביזציה ותוכזותיה בברית-המועצות. מכיוון שר, בדיון לש' ייל: מהו המציאות, אשר אלתרמן אהו כמשענת מתאימה לאוטופ' השורה שעיצב בספריו הנגיד? העיון ב"הمسכה האחורונה" חוי-קי שני מקורות-השראה לכאבו עמו של המשורר: שעריו העלי'ה הדוממים הביאוהו לידי יושבן העם הדק בגלותו; „הפרשה" וולדידה את חותמו הקשה על מדינת ישראל. במרוצת הספר חזר נני, המרכז בפרק הארוך בו' ד („אין בראש תהה השימוש") — וזה הסואת. למרבה חתימות זו קופפה יותר משהייה אטומה. וכך כוונת המכוון ולא מהמת חוסר מינויו. בפרק ההיא מזכיר על תערוכת ישראל-הטעןויות."

ולרע הדראני, כחוות קשה שחוות
החמשורר לעמו ולמדינתו, אפשר
לטמן גם בכספי המgowח. אולם
אנטי-אוטופיה זו, כפי שהיא מתי-
גלהמת ב-«הטסכה האחרונה», מחי-
ייבת מסד רחוב וממשי יותר. ספק
אם אפשר להשתימה על כרעה
ברבותותם של אונאות גאנון ורבן

בפרק הפתיחה רואת המחבר את טיפורייהםשה כאספקלריה. "כל סמס המגילות העפה הוואת. היא אספקלריה מעופפת. אין היא ראי ניקום, אך מכוח מעופה מתקעקים נהה פה ושם ענייני הזמן, אבן, שחמת. כן, גם הזמן עצמו מתקעם גנסדק" (שם, עמ' 9). מה נראה מבעוד לסדרים" ומה רושם קיבל אז חנראות? "היאוותה יוצאה בזובוש של חכמה והחכמה נראהית כאיוותה וניסוחים של דמדום מכרזים פכחות ומושכלות-ראשונים נחרשביב כחוית-קדחת" (10). אמונם, ייסוח אלתרטוני שנון, שבו יש רמזו ברור למטרתו הסיפורית-הסתאי טיריה ולאמצעי הנשמה. אולם זה, אספקלריה" אינה "מעופפת" ומיינדרת מלה בשתת דחקו.

עבזמות, אלא בעליה הוא המנייע, כנפיה" ומכוון דרכה. אם כן, לא מוכחו מעופה" מתעקמים ונשדקים הזמן וענינו; מעוף זה וחוצאותיו נגופים לרצון יוצרה, למתשבתו לדמיונו.

מדינת ישראל והתפותות, ה' ייבשות מתוך הסדרה שלפנינו, אין בהם מותם. נילויים של אנדר גאליה קיצונית מאפיינים את שתיו הזן. "ענינו הומן", כמו עצמי, "פה ושם", כהודאת המחבר, אלא מעתיקם בלי הרף. אולם לא רק בכל שטח מעופה ושיקופה של אספלוריון. כתום, הקראיה, עם סקירת המספר מראש עד סוף, מצטיירת לנגד ענינו עקומות מוגולות, מדהימות. ספק אם עוד מתעלם בה אייה קו ישר. אמרתי "ספק", שחרי בין גיבורינו הגוכי לילם והמושחתים נשארו לפוליטה שניים טובים: פונצ'יק, כייסטרוףוץ ותוק, משרדי העלייה השנייה; בוריס, סבל תם ומסתורי, מעולי חתוניס. עתה יש לעبور מן ההכללה אל ההפרט, שבה יומחש קידומו של תהליך העיקום והסידוק.

מקורות העלייה מידלדים ותוליכים. מנהיגי המדינה ועסקניה משylim עם המצב ומהפכים תחלייטים לעיקריה של הציונות המגשומה. מלוקשי, העסקן הממולח, מעלה תכנית חדשה: "עם העצים אל הנולא". בארץ יייקרו עצים ויעברו אל סרכוי התפותות (21).

חכנית זו, כבסיסה בשיחה שבינו לבין גברת מיקס, מזינה את הדיאידיאולוגית הציונית כלי ריק. לשם הגברת החידוד ותשבעה נגיב ציוני עטיפ. אין לחגיגת

שי, הנואם בטקס חנוכתו של ה- „מפעל“, מתחפֵן משמעו: בבלוי יוחי הם ישבו אחינו „איש תחת גפנו ואיש תחת חאנחו, שיישלו אליהם ישר הארץ־ישראל“ (81). וריעוין חדש צץ במוחו של העסקן: מדוּעַ רק עצים? „אל מרכז גולה גודלים אפשר יהיה להעביר פה וושם. גם איזה תל, איזה חלק של גבעה“ (22). אף מתוך סעיף־ההסתייגות, כמובן, מודרך עוקץ: „חס ושלום, / התכנית לא תחול על שטחים מוחזקים, / לבן נרחיק את השלום“ (23).

כמו פרקים, הן רצופים הן קטר עים, הוקדשו לכינוס החירום, שי בעית העליה. עומדת במרכה, יש בהם צירוף של בורלסקה וגורוטס'קה. אולם גם במראותיהם ובפסוקיהם הם התמיימים, לכאורה, לרבות אלה שבת־שחוך עולה מתוכם, מוצעת מדראה סארקאסטי. הנחתה הייסוד המוסכמת באופןו כינוס: „עלולים לא יבואו“ (40). בין השאר הוצע, שההסתדרות הציונית תפריד סם „כען הגודה מוקשת של סדרי פתיחת־טגבית“. בסיסם תקירה, שבו „גORLD“ נושא ל„הגירה“, מחלחל מפה־נפשו של המשורר: „עת גORLD, הגירה, יריד. / סעודת האלף היומה. / גולה שוקעת־אל־אחרית / עלות בתהיפות של תקומה“ (46). ומסקנותו: העם, שי־אורך תולדותיו הפליא בחושר התמצאותו החדרף, הוא עתה „או־בידיבזון“ (50). בכינויו הוזלו הצעות חדשות לביסוס ההלכה הציונית, למשל: „מדינת ישראל אינה פתרון אלא בעיה“: על הציונות להשתחרר מן הכפיות הרווענית לישראל“ (51); „זהות היהודית צריכה בכלל להשתחרר מכל זיקה טריטוריאלית“ (52). ברגע מסוים שואל מלקווי ביתמיה וקייפורי מאיבר בונדיות: פיאציה (150).

האבסורד משתחו בסימפונות של צוות המוחות, הגורס כי בעית העולה המאה-אלף עשויה להגיע למדרגת העימות שבין היהדות והנצרות בשאלת ביתם המשיחי" (164). תאומו ושקף מטורן נסיגות של החדשנות הישננות, זריפה שנסמכת העקרונות הישננים. שיריה התחימה אליה קביעה: הקשר בין ארץ ישראל והעם היהודי "מסתחרר כ' האלוזינאנזיה" (שם). שיריה התחימה רצוף יאוש. הנובע מן ההכרה כי אכזרית: "בשפטת אבן-הפיינה". משומם כך אין המשורר יודע רחם בהוקעתו: "ייתכן כי אפשר (יש לבדוק) / בזוז פרקיתתיה להתחרחר / בעוד העש כחוק / קורות האומה משבר" (174). קורות תרתי משמע.

אלתרמן אינו מסתפק בהגচת עקרונותיו ויסודותיו — הבדיר נוים — של כינוס החירום. בסקי לטו הוא שם בפי הזרים הצעות ותוכניות-הбел, לעתים אף משבץ בתוכן תמונות נלענות. בדרך זו הוא מיטיב לקרווע מסכה אחורי מסכה — דמיוניות, במובן — ולהחשוף את פניה הנעוות של נושאיהן. בcinenos מתבשלת הצעה הדשה: "העברת אבני מהר סיני אל קהילות שבגולה" (55). בעצם היא המשך "טבעי" לתוכניות מלוקשי על העברת עצים לגולה וכן חלקי תל גבעה. مثل מוחמד וההר מגיע פה לידי עיוות: "אם אין עמי